

EL varude strateegia teatis, COM(2025) 528

Otsuse ettepanek koordinatsioonikogule

Kujundada seisukoht

Kaasvastutajate sisendi tähtpäev 15.08.2025

KOKi esitamise tähtpäev 27.08.2025

Peavastutaja: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Kaasvastutajad: Siseministeerium, Sotsiaalministeerium, Kaitseministeerium, Kliimaministeerium, Riigikantselei JRKB, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Sisukokkuvõte

Euroopa Komisjon avaldas 9. juulil 2025 uue Euroopa Liidu varude strateegia, mis on osa Euroopa Valmidusliidu (Preparedness Union) tegevuskavast. Strateegia eesmärk on tugevdada ELi kriisivalmidust, tagades kriitiliste ressursside olemasolu ja kiire kättesaadavuse kogu liidus eriolukordades, sh loodusõnnetustes, geopoliitilistes kriisides ja hübriidohtude korral.

Strateegia keskendub varude ennetavale planeerimisele, liikmesriikidevahelise koostöö parandamisele, tsiviil-sõjalise koostöö tugevdamisele ning avaliku ja erasektori kaasamisele. Meetmete fookuses on olulised valdkonnad nagu meditsiinivarud, energia-, vee- ja toidujulgeolek, kriitilised toorained ja logistiline taristu.

Eesmärgid

Tugevdada ELi kriisivalmidust läbi strateegilise varude planeerimise ja varajase reageerimise võimekuse.

Parandada liikmesriikide vahelist ja ELi-sisest koostööd, et vältida dubleerimist ja tagada ühtne reageerimine.

Tagada kriitiliste ressursside olemasolu ja kättesaadavus kõikjal Euroopas kriiside ajal – nt toit, vesi, kütus, ravimid.

Lua koordineeritud ELi varuvõrgustik, mis võimaldab vajaduste hindamist, tõhusat hanget ja varude paigutust.

Tugevdada tarneahelate töökindlust ja ennetada katkestusi, sealhulgas küber- ja hübriidohtude korral.

Suurendada tsiviil-sõjalist koostööd, sh transpordi ja logistika osas.

Kaasa erasektor, et suurendada kriisidele reageerimise paindlikkust ja ulatust.

Mõju ja sihtrühm

Majandus

Majandus ja ettevõtlus

Sihtrühm: ELi ettevõtted, eriti kriitiliste sektorite tarnijad ja logistikapakkujad.

Mõju: loob uusi võimalusi osaleda ELi strateegilistes hangetes, vähendab konkurentsi liikmesriikide vahel kriisiolukordades, tagab varasema info ja selguse varustusahelas.

Tervishoid ja ühiskondlik turvalisus

Sihtrühm: Rahvaterviseasutused, haiglad, päästeteenistused.

Mõju: Meditsiinivarude (nt vaktsiinid, ravimid) parem kättesaadavus kriisiolukorras.

Riigikaitse ja julgeolek

Sihtrühm: Logistikakeskused, tsiviil- ja sõjaväelised koostööpartnerid.

Mõju: suurendab tsiviil-sõjalise koostöö tõhusust, tagab parema koordineerituse logistikaprotsessides (transport, laondus).

Rahvusvaheline koostöö

Sihtrühm: ELi välispartnerid ja rahvusvahelised abiorganisatsioonid.

Mõju: strateegilise autonoomia tugevdamine ja vastupidavuse kasvatamine rahvusvahelistele kriisidele.

Kaasamine

Kaasata algatustega seotud huvigrupid (sh kriitiliste varudega/elutähtsate teenuste pakkumisega seotud ettevõtjad).